

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 1**

1-) Parçada yeryüzünde bir arada bulunduğu söylenen zıt gibi görünen özelliklerden bazıları nelerdir? (25 kelime)

Değerli oluşla ucuzluk, karışıklık gibi görünen

2-) Bu özelliklerin birlikte bulunması neye delil sayılmaktadır? (14 kelime)

Sonsuz kudret, hikmet,

3-) Metinde verilen ışık ve güneş benzetmesi hangi düşünceyi açıklamak için kullanılmıştır? (12 kelime)

Görünen eserlerden onları

4-) Parçada Yaratıcı'ya ait hangi temel sıfatlar özellikle öne çıkarılmaktadır? (18 kelime)

Kudret, hikmet, rahmet, cemal,

5-) "Birlik" ile "her bir varlıkta ayrı ayrı tecelli" anlamları, metinde hangi iki kavramla ifade edilmektedir? (7 kelime)

Bunlar

6-) Metnin son kısmında tesadüf ve tabiat niçin yetersiz görülmektedir? (14 kelime)

Çünkü şuurlu plan,

7-) Tabiata bu işleri vermenin imkânsızlığı hangi örnek düşünceyle daha da kuvvetlendirilmektedir? (22 kelime)

Her varlığın içinde, ondan çıkacak

8-) Parçanın hitap tarzı, inkâr eden kişiye karşı nasıl bir tavır taşımaktadır? (10 kelime)

Uyarıcı, sarsıcı

9-) Parçanın ana fikri nedir? (20 kelime)

Yeryüzünde görülen dengeli, sanatlı ve

10-) Bu pasajdan çıkarılacak temel ders nedir? (13 kelime)

Kâinattaki düzenli ve

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 2**

1-) Metinde neden hem çok ucuzluk hem de yüksek kıymet aynı anda dikkat çekici bulunur? (21 kelime)

Çünkü normalde çok yaygın ve

2-) Karışım içinde ayrılık ifadesiyle hangi durum anlatılmaktadır? (16 kelime)

Birçok şeyin iç içe

3-) Uzak yerlerde bulunan şeyler arasındaki benzerlik ve uyum neyi düşündürür? (13 kelime)

Tek merkezden gelen

4-) Kolay meydana geliş ile özenli yapılışın beraber anılması hangi sonuca götürür? (17 kelime)

Bu işler hem zorlanmadan

5-) Hızlı oluş ile ölçü ve israfın olmaması birlikte düşünülünce hangi özellik anlaşılır? (16 kelime)

Çok süratli işler yapılırken

6-) Çokluk içinde sanat güzelliğinin bulunması niçin önemlidir? (15 kelime)

Çünkü çok sayıda

7-) Bolluk ile tam düzenin beraber bulunması neyin işareti sayılır? (13 kelime)

Sınırsız ihsanın gelişigüzel

8-) Metinde bu delillerin sonunda hangi inanç esasları öne çıkarılır? (12 kelime)

Allah'ın varlığı, birliği,

9-) Son bölümde inkârcıya sorular yöneltilmesinin amacı nedir? (12 kelime)

Onu düşünmeye zorlamak,

10-) Metinden hareketle müminin tabiat ve sebepler karşısındaki bakışı nasıl olmalıdır? (12 kelime)

Sebepleri gerçek yaratıcı

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 3**

1-) Metindeki örneklerin ortak yönü nedir? (11 kelime)

Hepsi ilk

2-) Bu ters gibi görünen özelliklerin beraber bulunması neden sıradan bir sebebe bağlanmaz? (14 kelime)

Çünkü böylesi bir

3-) Parçada “gündüz aydınlığı nasıl kaynağını gösterirse” anlamındaki benzetme, delilin derecesi hakkında ne söyler? (12 kelime)

Sonucun zayıf bir

4-) Metinde yalnız Allah’ın varlığı değil, hangi yönleri de ispat edilmektedir? (13 kelime)

Tek oluşu, her

5-) İsimlerin güzelliğine işaret edilmesi neyi anlatır? (10 kelime)

Kâinatta görülen

6-) Tesadüfün bu işlere karışmasının “çok uzak” görülmesi hangi aklî gerekçeye dayanır? (13 kelime)

Çünkü rastgelelik, düzenli

7-) Tabiatın açıklama olarak yetersiz kalması hangi özelliğinden dolayıdır? (13 kelime)

Şuursuz, cansız ve

8-) Metnin sonundaki sorular, okuyucuda nasıl bir etki oluşturmayı hedefler? (11 kelime)

Sarsılma, kendini

9-) Bu pasajı tek cümleyle özetlemek gerekse nasıl özetlenir? (17 kelime)

Yeryüzündeki çok yönlü düzen

10-) Parçaya göre asıl problem delilin eksikliği mi, yoksa onu görmemek midir? (13 kelime)

Asıl problem delil

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 4**

1-) Metinde kıymetli oluş ile ucuzluğun birlikte zikredilmesi, yaratılış hakkında hangi özelliği gösterir? (13 kelime)

Hem bol ihsan

2-) Çok karışım bulunduğu hâlde her şeyin ayrılmış olması hangi ilahî niteliğe işaret eder? (17 kelime)  
Her şeyi yerli yerince

3-) Uzak mesafelerde benzerlik ve uygunluk görülmesi neden birlik delili olur? (15 kelime)  
Farklı yerlerde aynı

4-) Kolaylıkla yapılan işlerin aynı zamanda çok özenli olması, güç hakkında nasıl bir anlayış verir? (11 kelime)  
Bu, sınırsız

5-) Çabuk yapılan işlerde ölçü ve israf görülmemesi neyi ortaya koyar? (13 kelime)  
Hızın düzensizliğe yol

6-) Çokluk içinde güzellik ve sanatın korunması hangi sonuca götürür? (10 kelime)  
Üretenin aciz

7-) Bollukla birlikte tam düzen bulunması rahmet hakkında ne anlatır? (13 kelime)  
Verilen nimetlerin gelişi

8-) Parçada inkârcıya yöneltilen “hangi perdeyle bunu kapatacaksın” anlamındaki soru neyi vurgular? (13 kelime)  
Delilin açıklığını ve

9-) Tabiata görev vermek neden abartılı bir sonuç doğurur? (20 kelime)  
Çünkü o zaman her şeyin

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 5**

1-) Parçanın ilk uzun cümlesinde art arda verilen durumlar hangi genel gerçeği hazırlamaktadır? (12 kelime)

Kâinattaki işleyişin rastgele

2-) Metinde neden özellikle “bir arada bulunması zor görünen özellikler” üzerinde durulmuştur? (13 kelime)

Çünkü bunların beraber

3-) “İsrafsızlık” ifadesi burada sadece ekonomik bir anlam mı taşır? (13 kelime)

Hayır, her şeyin

4-) “Hüsn-ü sanat” denildiğinde metinde ne anlaşılmalıdır? (9 kelime)

Varlıklardaki güzellik,

5-) “Sehavet” ile “intizam”ın birlikte anılması neyi bildirir? (12 kelime)

Nimetlerin bolca verilmesine

6-) Parçada Allah’ın sadece tek oluşu değil, varlıklarla yakın ilgisi de hangi kavramla hissettirilmektedir? (10 kelime)

Ehadiyet kavramıyla,

7-) Son bölümde tesadüf ve tabiatın “dayanak” gibi sunulup reddedilmesi neyi amaçlar? (11 kelime)

İnsanların yanlış

8-) Parçada kullanılan hitap biçimi duygudan çok akla mı, yoksa sadece duyguya mı yöneliktir? (14 kelime)

Hem akla hem

9-) Bu metni okuyan bir öğrencinin çıkaracağı en temel iman dersi nedir? (11 kelime)

Yeryüzündeki her

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 6**

1-) Metne göre yeryüzünde görülen genel tablo nasıl bir yaratılışı göstermektedir? (12 kelime)  
Her yönden dengeli,

2-) Değer ile yaygınlığın birlikte bulunması neden dikkat çekicidir? (10 kelime)  
Çünkü çok

3-) Karışıklık içinde seçilme ve ayrılma bulunması hangi düzen fikrini destekler? (13 kelime)  
Her şeye özel

4-) Uzaklıkla beraber benzerlik görülmesi hangi yorumu güçlendirir? (10 kelime)  
Farklı bölgelerde

5-) Kolaylık ile ihtimamın bir arada olması, yaratmanın nasıl gerçekleştiğine dair ne söyler? (11 kelime)  
Yaratmanın zorlanmadan,

6-) Hız ile ölçülülüğün birleşmesi hangi yanlış düşünceyi boşa çıkarır? (9 kelime)  
Çabuk yapılan

7-) Çokluk içinde sanat bulunması hangi ilahî kemale işaret eder? (7 kelime)  
Kudretin

8-) Bütün bu delillerin sonunda hangi hükme varılır? (9 kelime)  
Allah'ın varlığı,

9-) İnkârcıya yöneltilen soruların ortak mesajı nedir? (12 kelime)  
Bu kadar açık

## CEVAP ANAHTARI

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 1 - CEVAPLAR**

1-) Parçada yeryüzünde bir arada bulunduğu söylenen zıt gibi görünen özelliklerden bazıları nelerdir? Değerli oluşla ucuzluk, karışıklık gibi görünen hâlle seçilip ayrılma, uzaklıkla uyum, kolaylıkla özenli yapılaş, çabuklukla ölçülülük, çoklukla sanat güzelliği ve bollukla tam düzen birlikte gösterilir.

2-) Bu özelliklerin birlikte bulunması neye delil sayılmaktadır?

Sonsuz kudret, hikmet, rahmet ve rububiyet sahibi olan tek bir Yaratıcı'nın varlığına işaret sayılmaktadır.

3-) Metinde verilen ışık ve güneş benzetmesi hangi düşünceyi açıklamak için kullanılmıştır?

Görünen eserlerden onları meydana getiren kaynağa kesin şekilde gidilebileceğini anlatmak için kullanılmıştır.

4-) Parçada Yaratıcı'ya ait hangi temel sıfatlar özellikle öne çıkarılmaktadır?

Kudret, hikmet, rahmet, cemal, rububiyet, birlik ve her bir şey üzerinde tek tek tasarruf sahibi oluş öne çıkarılmaktadır.

5-) "Birlik" ile "her bir varlıkta ayrı ayrı tecelli" anlamları, metinde hangi iki kavramla ifade edilmektedir?

Bunlar vahdaniyet ve ehadiyet kavramlarıyla ifade edilmektedir.

6-) Metnin son kısmında tesadüf ve tabiat niçin yetersiz görülmektedir?

Çünkü şuurlu plan, ölçü, sanat ve düzen isteyen işler, şuarsuz ve cansız sebeplerle açıklanamaz.

7-) Tabiata bu işleri vermenin imkânsızlığı hangi örnek düşünceyle daha da kuvvetlendirilmektedir?

Her varlığın içinde, ondan çıkacak şeyler sayısınca manevî düzenekler ve baskı merkezleri varmış gibi düşünmenin gerekeceği söylenerek bunun akıldan uzak olduğu gösterilmektedir.

8-) Parçanın hitap tarzı, inkâr eden kişiye karşı nasıl bir tavır taşımaktadır?

Uyarıcı, sarsıcı ve gafleti dağıtmaya çalışan güçlü bir tavır taşımaktadır.

9-) Parçanın ana fikri nedir?

Yeryüzünde görülen dengeli, sanatlı ve hikmetli düzen, tesadüf ve tabiata verilemez; bunlar tek ve her şeye gücü yeten Allah'ı gösterir.

10-) Bu pasajdan çıkarılacak temel ders nedir?

Kâinattaki düzenli ve hikmetli işler, şuarsuz sebeplerle değil, Allah'ın isim ve sıfatlarıyla anlaşılmalıdır.

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 2 - CEVAPLAR**

- 1-) Metinde neden hem çok ucuzluk hem de yüksek kıymet aynı anda dikkat çekici bulunur?  
Çünkü normalde çok yaygın ve kolay elde edilen şeylerde değer düşmesi beklenirken, burada bolluğa rağmen ince sanat ve yüksek kıymet korunmaktadır.
- 2-) Karışım içinde ayrılık ifadesiyle hangi durum anlatılmaktadır?  
Birçok şeyin iç içe bulunduğu hâlde her birinin kendi özelliklerini koruyup başkasına karışmadan ortaya çıkması anlatılmaktadır.
- 3-) Uzak yerlerde bulunan şeyler arasındaki benzerlik ve uyum neyi düşündürür?  
Tek merkezden gelen bir yönetim ve aynı iradeyle yürüyen bir düzen bulunduğunu düşündürür.
- 4-) Kolay meydana geliş ile özenli yapılışın beraber anılması hangi sonuca götürür?  
Bu işler hem zorlanmadan yapılmakta hem de başıboş bırakılmamaktadır; bu da sınırsız kudretle birlikte tam hikmeti gösterir.
- 5-) Hızlı oluş ile ölçü ve israfın olmaması birlikte düşünülünce hangi özellik anlaşılır?  
Çok süratli işler yapılırken hiçbir taşkınlık ve düzensizlik olmaması, kusursuz bir ilim ve kudretin işlediğini gösterir.
- 6-) Çokluk içinde sanat güzelliğinin bulunması niçin önemlidir?  
Çünkü çok sayıda şey yapılırken kalitenin düşmemesi, yapanın aczini değil sonsuz gücünü ve ustalığını gösterir.
- 7-) Bolluk ile tam düzenin beraber bulunması neyin işareti sayılır?  
Sınırsız ihsanın gelişigüzel değil, ölçülü ve hikmetli bir idare ile dağıtıldığının işareti sayılır.
- 8-) Metinde bu delillerin sonunda hangi inanç esasları öne çıkarılır?  
Allah'ın varlığı, birliği, kudretinin kemali, rububiyetinin güzelliği ve isimlerinin güzelliği öne çıkarılır.
- 9-) Son bölümde inkârcıya sorular yöneltilmesinin amacı nedir?  
Onu düşünmeye zorlamak, iddiasının tutarsızlığını fark ettirmek ve hakikatin açıklığını ortaya koymaktır.
- 10-) Metinden hareketle müminin tabiat ve sebepler karşısındaki bakışı nasıl olmalıdır?  
Sebepleri gerçek yaratıcı görmeyip, onları Allah'ın kudretinin perde ve vesileleri olarak değerlendirmelidir.

## 11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Metindeki örneklerin ortak yönü nedir?

Hepsi ilk bakışta birbirine ters görünebilecek özelliklerin aynı anda gerçekleştiğini göstermektedir.

2-) Bu ters gibi görünen özelliklerin beraber bulunması neden sıradan bir sebebe bağlanmaz?

Çünkü böylesi bir denge, ölçü ve seçicilik, rastgele işleyen sebeplerin yapamayacağı kadar bilinçli görünmektedir.

3-) Parçada “gündüz aydınlığı nasıl kaynağını gösterirse” anlamındaki benzetme, delilin derecesi hakkında ne söyler?

Sonucun zayıf bir tahmin değil, açık ve güçlü bir gösterme olduğu anlaşılır.

4-) Metinde yalnız Allah’ın varlığı değil, hangi yönleri de ispat edilmektedir?

Tek oluşu, her şey üzerindeki hâkimiyeti, kudretinin eksiksizliği ve isimlerinin güzelliği de gösterilmektedir.

5-) İsimlerin güzelliğine işaret edilmesi neyi anlatır?

Kâinatta görülen işler, Allah’ın güzel isimlerinin yansımaları olarak okunmalıdır demektir.

6-) Tesadüfün bu işlere karışmasının “çok uzak” görülmesi hangi aklî gerekçeye dayanır?

Çünkü rastgelelik, düzenli ve amaçlı sonuçlar üretmekte sürekli ve kusursuz bir başarı gösteremez.

7-) Tabiatın açıklama olarak yetersiz kalması hangi özelliğinden dolayıdır?

Şuursuz, cansız ve güçsüz oluşundan dolayı böyle ince hesaplı işleri kendi başına yapamaz.

8-) Metnin sonundaki sorular, okuyucuda nasıl bir etki oluşturmayı hedefler?

Sarsılma, kendini sorgulama ve görünen delilleri ciddiyetle değerlendirme etkisi oluşturmayı hedefler.

9-) Bu pasajı tek cümleyle özetlemek gerekse nasıl özetlenir?

Yeryüzündeki çok yönlü düzen ve sanat, Allah’ın varlığını ve birliğini açıkça gösterir; tesadüf ve tabiat bunu açıklayamaz.

10-) Parçaya göre asıl problem delilin eksikliği mi, yoksa onu görmemek midir?

Asıl problem delil eksikliği değil, insanın gaflet ve inat sebebiyle gerçeği görmek istememesidir.

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 4 - CEVAPLAR**

- 1-) Metinde kıymetli oluş ile ucuzluğun birlikte zikredilmesi, yaratılış hakkında hangi özelliği gösterir?  
Hem bol ihsan bulunduğunu hem de bu bolluğun değersiz ve özensiz olmadığını gösterir.
- 2-) Çok karışım bulunduğu hâlde her şeyin ayrılmış olması hangi ilahî niteliğe işaret eder?  
Her şeyi yerli yerince bilen ve her birine özel ölçü veren bir ilim ve hikmete işaret eder.
- 3-) Uzak mesafelerde benzerlik ve uygunluk görülmesi neden birlik delili olur?  
Farklı yerlerde aynı tarzın sürmesi, ayrı ayrı başıboş işleyişten değil, tek bir iradeden geldiğini gösterir.
- 4-) Kolaylıkla yapılan işlerin aynı zamanda çok özenli olması, güç hakkında nasıl bir anlayış verir?  
Bu, sınırsız kudret sahibinin zorlanmadan fakat mükemmel şekilde iş gördüğünü düşündürür.
- 5-) Çabuk yapılan işlerde ölçü ve israf görülmemesi neyi ortaya koyar?  
Hızın düzensizliğe yol açmadığını, her şeyin belirli bir dengeyle sevk edildiğini ortaya koyar.
- 6-) Çokluk içinde güzellik ve sanatın korunması hangi sonuca götürür?  
Üretenin aciz olmadığını, sonsuz imkân ve ustalıklarla iş yaptığını gösterir.
- 7-) Bollukla birlikte tam düzen bulunması rahmet hakkında ne anlatır?  
Verilen nimetlerin gelişi güzel değil, kulların ihtiyacına uygun ve hikmetli biçimde dağıtıldığını anlatır.
- 8-) Parçada inkârcıya yöneltilen “hangi perdeyle bunu kapatacaksın” anlamındaki soru neyi vurgular?  
Delilin açıklığını ve onu örtmenin aklın çok zor, hatta imkânsızla yakın olduğunu vurgular.
- 9-) Tabiata görev vermek neden abartılı bir sonuç doğurur?  
Çünkü o zaman her şeyin içinde sayısız işi yapacak gizli sistemler var saymak gerekir ki bu daha büyük bir çıkmazdır.

## 11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 5 - CEVAPLAR

- 1-) Parçanın ilk uzun cümlesinde art arda verilen durumlar hangi genel gerçeği hazırlamaktadır? Kâinattaki işleyişin rastgele değil, bilinçli ve hikmetli bir idare altında olduğunu hazırlamaktadır.
- 2-) Metinde neden özellikle “bir arada bulunması zor görünen özellikler” üzerinde durulmuştur? Çünkü bunların beraber gerçekleşmesi, işi yapanın üstün kudret ve hikmetini daha açık gösterir.
- 3-) “İsrafsızlık” ifadesi burada sadece ekonomik bir anlam mı taşır? Hayır, her şeyin ölçülü, yerli yerinde ve gereğine uygun yapılmasını da ifade eder.
- 4-) “Hüsn-ü sanat” denildiğinde metinde ne anlaşılmalıdır? Varlıklardaki güzellik, incelik, ustalık ve dikkat çekici düzen anlaşılmalıdır.
- 5-) “Sehavet” ile “intizam”ın birlikte anılması neyi bildirir? Nimetlerin bolca verilmesine rağmen bunun dağınık değil, tam bir düzenle gerçekleştiğini bildirir.
- 6-) Parçada Allah’ın sadece tek oluşu değil, varlıklarla yakın ilgisi de hangi kavramla hissettirilmektedir? Ehadiyet kavramıyla, her bir varlıkta ayrı ayrı tasarrufunun bulunduğu hissettirilmektedir.
- 7-) Son bölümde tesadüf ve tabiatın “dayanak” gibi sunulup reddedilmesi neyi amaçlar? İnsanların yanlış güven kaynaklarını çökertip hakiki dayanağın Allah olduğunu göstermeyi amaçlar.
- 8-) Parçada kullanılan hitap biçimi duygudan çok akla mı, yoksa sadece duyguya mı yöneliktir? Hem akla hem vicdana yöneliktir; delil getirirken aynı zamanda gafleti sarsan bir üslup kullanır.
- 9-) Bu metni okuyan bir öğrencinin çıkaracağı en temel iman dersi nedir? Yeryüzündeki her düzen, ölçü ve güzellik Allah’ın isimlerini tanıtan birer işarettir.

## **11sinif 33-soz-p23-17-pencere-delillerin-hulasasi-ve-ehl-i-gaflete-meydan-okuma - Set 6 - CEVAPLAR**

1-) Metne göre yeryüzünde görülen genel tablo nasıl bir yaratılışı göstermektedir?

Her yönden dengeli, sanatlı, ölçülü, bol nimetli ve hikmetli bir yaratılışı göstermektedir.

2-) Değer ile yaygınlığın birlikte bulunması neden dikkat çekicidir?

Çünkü çok bulunan şeylerde sıradanlık beklenirken burada bolluk, kıymeti düşürmemektedir.

3-) Karışıklık içinde seçilme ve ayrılma bulunması hangi düzen fikrini destekler?

Her şeye özel yer, şekil ve vazife veren ince bir düzen fikrini destekler.

4-) Uzaklıkla beraber benzerlik görülmesi hangi yorumu güçlendirir?

Farklı bölgelerde aynı kanun ve iradenin hâkim olduğu yorumunu güçlendirir.

5-) Kolaylık ile ihtimamın bir arada olması, yaratmanın nasıl gerçekleştiğine dair ne söyler?

Yaratmanın zorlanmadan, fakat son derece dikkatli ve kasıtlı şekilde gerçekleştiğini söyler.

6-) Hız ile ölçülülüğün birleşmesi hangi yanlış düşünceyi boşa çıkarır?

Çabuk yapılan işlerin mutlaka gelişigüzel olacağı düşüncesini boşa çıkarır.

7-) Çokluk içinde sanat bulunması hangi ilahî kemale işaret eder?

Kudretin sınırsızlığına ve sanatın mükemmelliğine işaret eder.

8-) Bütün bu delillerin sonunda hangi hükme varılır?

Allah'ın varlığı, birliği, kudret ve rububiyetinin mükemmelliği açıkça anlaşılır.

9-) İnkârcıya yöneltilen soruların ortak mesajı nedir?

Bu kadar açık deliller karşısında tesadüf ve tabiatın hiçbir sağlam açıklama sunamayacağıdır.